

УДК 355.23;339.19

Олег Павленко,
кандидат педагогічних наук,
Військовий інститут телекомунікацій
та інформатизації, м. Київ
<https://orcid.org/0000-0001-8752-1949>
DOI: 10.33099/2617-1775/2022-02/242-251

СУТНІСТЬ І ЗМІСТ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ПІДРОЗДІЛІВ ЗВ'ЯЗКУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

У статті проаналізовано сутність і зміст управлінської компетентності майбутніх офіцерів підрозділів зв'язку Збройних Сил України. Визначено, що управлінська компетентність є складним індивідуально-професійним утворенням, що поєднує професійні теоретичні знання, практичні уміння, навички, особистісні якості для ефективного здійснення управлінської діяльності. Сутність поняття «управлінська компетентність майбутніх офіцерів підрозділів зв'язку» пояснюється складністю управлінської діяльності офіцера-зв'язківця, і включає: систему управлінських знань, умінь та навичок; інтегральну характеристику особистості, що охоплює професійні та особистісні якості; необхідні професійні компетентності для ефективного виконання управлінських функцій офіцера; здатність ефективно проєктувати і здійснювати управлінську діяльність.

Управлінську компетентність майбутніх офіцерів підрозділів зв'язку ЗСУ, що формується у процесі професійної підготовки у вищому військовому навчальному закладі, подано як складову їх професійної компетентності, інтегровану особистісну і професійну якість, цілісну систему взаємопов'язаних компонентів, що забезпечують ефективне виконання офіцером управлінських функцій відповідно до посадових обов'язків та особливостей військово-професійного середовища і проявляється у стилі управління, управлінській етиці і поведінці. Зміст управлінської компетентності майбутніх офіцерів підрозділів зв'язку ЗСУ охоплює знання відповідних принципів, форм і методів управління особовим складом підрозділу, для забезпечення успішного виконання поставлених професійних завдань.

Ключові слова: управління; підготовка; майбутні офіцери підрозділів зв'язку; Збройні сили України.

Постановка проблеми. Нині, в системі професійної освіти України актуальною є проблема визначення критеріїв оцінювання підготовленості випускника професійної школи до майбутньої професійної діяльності. Особливо ця проблема стосується професійної підготовки майбутніх керівників (управлінців, менеджерів, командирів). Критерії у замовників на підготовку таких фахівців – одні, у представників професійної освіти – другі, а в самих випускників – треті. Тому через різні суб'єктивні й об'єктивні чинники їх відповіді різні, а хоча всі хочуть одного – всебічно підготовленого управлінця, здатного та готового до успішної управлінської діяльності як стандартних, так і нестандартних умовах функціонування відомства, установи, підрозділу тощо [1].

Водночас в Україні не проводилися комплексні наукові дослідження, які стосувалися б розробки цілісної системи управлінської підготовки майбутніх офіцерів зв'язку, не висвітленими залишаються зміст та характеристика, а особливо особливості структури управлінської компетентності майбутніх офіцерів зв'язку. Відповідно, об'єктивною є потреба у створенні цілісної

педагогічної системи формування управлінських умінь майбутніх офіцерів підрозділів зв'язку під час навчання у вищих військових навчальних закладах (ВВНЗ) України.

Мета статті полягає в обґрунтуванні сутності і змісту управлінської компетентності майбутніх офіцерів підрозділів зв'язку під час навчання у ВВНЗ України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загалом, мета, завдання, зміст, вимоги й специфіка професійної діяльності військовослужбовців, розкривається в працях відомих українських і зарубіжних науковців. Особливості військової педагогіки та психології досліджували Г. Артюшин, О. Романовський, Д. Іщенко, М. Нецадим, В. Ягупов, фахову підготовку майбутніх офіцерів-зв'язківців – Л. Олійник, І. Романюк О. Щербій та ін. Питаннями управлінської компетентності військових фахівців займалися О. Бойко, П. Гончаров, Т. Мацевко, В. Печенізький. Проте, попри доволі велику кількість досліджень, управлінська компетентність офіцера-зв'язківця, а особливо її сутність і зміст вивчені неповною мірою.

Виклад основного дослідницького матеріалу. Сьогодні у широких наукових колах управлінську компетентність розуміють як складову у структурі професійної компетентності фахівця різного роду діяльності і, передусім, вона виступає передумовою успішного виконання професійних завдань. На думку О. Борисюк, для офіцера необхідно ефективно діяти в системах «людина-людина», «людина-колектив», тому управлінська компетентність розглядається як ключова складова професійної компетентності. Саме тому, для того щоб курсант після закінчення ВВНЗ був успішним офіцером, у нього має бути сформований високий рівень управлінської компетентності. Відповідно, управлінська компетентність є складним індивідуально-професійним утворенням, що інтегрує професійні теоретичні знання, практичні уміння, навички, професійно-особистісні та індивідуально-психічні якості для забезпечення готовності ефективно здійснювати управлінську діяльність [2].

Сутність поняття «управлінська компетентність» пояснюється складністю процесу управлінської діяльності офіцера ЗСУ, у визначення цього поняття дослідники включають: наявність системи необхідних знань, управлінських умінь та навичок, здібностей; інтегральну характеристику особистості, що відображає професійні та особистісні якості; отримання компетентностей, що дозволяють особистості продуктивно виконувати управлінські функції; готовність ефективно проектувати і здійснювати управлінську діяльність.

Саме поняття компетентності Міжнародним департаментом стандартів для навчання розглядається як здатність кваліфіковано здійснювати діяльність, виконувати завдання або роботу. Водночас поняття «компетентність» містить сукупність професійних знань, навичок і ставлень, що дає змогу фахівцю ефективно працювати або виконувати певні функції, спрямовані на досягнення стандартів у професійній галузі або діяльності [3]. На думку К. Вуоно сутність компетентності військового керівника передбачає досконале знання своєї справи [4]. Водночас С. Валде розуміє компетентність як особистісна характеристика,

сукупність інтеріоризованих мобільних знань, умінь, навичок і глибокого мислення [5]. Відповідно до Дж. Равена, «компетентність» містить здатності особи, необхідні для виконання діяльності в певній галузі, що передбачає сформованість необхідних якостей і здібностей, а також вузькоспеціальних знань, навички, усвідомлення відповідальності за власні дії [6].

На думку В. Ягупова, «компетентність» демонструє якісний стан підготовленості фахівця, набувається в процесі отримання освіти та стосується конкретної особи як майбутнього суб'єкта професійної діяльності. Компетентність розглядається як підготовленість (теоретична та практична) і здатність (інтелектуальна, діяльнісна та суб'єктна), а також готовність (професійна, особистісна, психологічна тощо) особи як фахівця до певного виду діяльності [7].

Водночас О. Торічний розглядаючи професійну компетентність майбутнього офіцера поєднує її із поняттям «кваліфікація». Він стверджує, що спеціальна кваліфікація майбутнього офіцера визначає його знання, уміння і навички. Тобто, здатність мобілізувати теоретичні знання, практичні уміння і набутий досвід у конкретній службово-бойовій обстановці визначає професійну компетентність офіцера ЗСУ [8].

О. Євсюков професійну компетентність офіцерів розглядає через цілі, завдання і характер військової діяльності, їх відповідність соціальним замовленням суспільства, поліфункціональність службово-бойової діяльності, що залежить від інтегративного характеру результату, який планується отримати. Так, професійна компетентність включає професійно-особистісну, соціально значущу якісну характеристику офіцера, його особистісні якості, що орієнтовані на неперервне самовдосконалення, самоосвіту [9].

Основними показниками сформованості професійної компетентності майбутніх офіцерів підрозділів зв'язку ЗСУ є:

- теоретична та практична готовність до військово-професійної діяльності;
- прагнення до саморозвитку та самовдосконалення в обраній професійній діяльності;
- здатність до рефлексії до саморефлексії;
- сформованість необхідних офіцеру ЗСУ професійних якостей, які уособлюють його або її індивідуальний стиль військово-професійної діяльності.

Водночас, сам термін «управлінська компетентність» розуміється вченими загалом наявним рівнем освіти, отриманим досвідом, особистісними характеристиками (темперамент, характер, соціально-психологічні, професійно-ділові, організаторські, вольові якості), внутрішньою мотивацією до професійної діяльності, самореалізацією і творчим потенціалом [10].

У сучасних умовах особливе значення для використання бойових можливостей військових підрозділів при виконанні ними службово-бойових завдань має управління. Діяльність підрозділів буде цілеспрямованою і зрозумілою усім підлеглим, якщо їм будуть вказані чіткі завдання та способи ведення бойових дій. Тому, основним завданням управління є спрямувати всі дії штатних, а також приданих підрозділів та засобів на виконання визначеного

бойового завдання, намагаючись досягти мети з мінімальними втратами і в найкоротший термін.

Поняття «управління» в сучасному просторі використовують численні науки та сфери діяльності. Проте сутність «управління» визначається специфікою досліджуваного об'єкта. Так, наука кібернетика описує управління як здатність цілісних динамічних утворень виконувати цілеспрямовану трансформацію своїх структур у відповідності до змін умов у їх внутрішньому і зовнішньому середовищі. Завдяки управлінню та або інша система не тільки підтримує свою цілісність, а й оптимізує своє функціонування [11]. У психолого-педагогічній літературі поняття «управління» розуміють як процес впливу на особистість, групу осіб, у результаті чого відбувається зміна окремих якостей, набуття нових професійних чи особистісних характеристик.

Сутність управління військовими підрозділами, відповідно до Бойового статуту ЗСУ [12], полягає в цілеспрямованій діяльності командирів і штабів, заступників командирів щодо підтримання бойової готовності підрозділів, підготовки їх до бою та керівництва під час виконання поставлених завдань. Основна мета управління підрозділами полягає в забезпеченні їх всебічної підготовки та максимальної ефективності використання бойових можливостей, а також в успішному вирішенні поставлених завдань у бойових діях у визначені терміни за будь-яких умов обстановки з меншими затратами ресурсів та мінімальними втратами своїх сил і засобів. Досягнення мети управління пов'язано з вирішенням задач управління, які складають його зміст. Вимоги до управління: стійкість; безперервність; оперативність; скритність.

Основними задачами військового управління та, відповідно, завданнями командира військового підрозділу у Бойовому статуті ЗСУ визначено [12]:

- організація та здійснення заходів щодо підвищення бойової готовності підрозділів і забезпечення їх боєздатності;

- безперервне добування, збір, узагальнення, аналіз та оцінка даних щодо обстановки;

  - прийняття рішення;

  - постановка завдань підлеглим;

  - організація та підтримання взаємодії;

  - організація та виконання заходів щодо всебічного забезпечення;

  - організація управління;

  - практична робота в підпорядкованих підрозділах щодо керівництва їхньою безпосередньою підготовкою до бою;

  - організація виконання поставлених завдань під час бою та інші заходи.

Водночас, у результаті опитування офіцерів, що обіймають керівні посади різних категорій, а також вивчення і узагальнення нормативних документів, у яких визначено посадові обов'язки цих керівників, Л. Боровик було виділено такі їх операції та функції:

- загальне планування діяльності підрозділу, визначення поточних завдань та завдань на перспективу, прогнозування наслідків діяльності;

- систематичний моніторинг соціально-психологічного клімату підрозділу, аналіз можливих ризиків у міжособистісних відносинах підлеглих та

запобігання виникненню конфліктів;

повсякденний аналіз змісту завдань професійної діяльності та оцінка ситуації і умов (сили, засоби, час, місце) службово-бойової діяльності;

обґрунтування та прийняття рішень щодо виконання професійних завдань особовим складом і розробка та намічання шляхів їх реалізації;

визначення та підбір в межах підрозділу виконавців прийнятих рішень та професійних завдань;

постановка цілей і завдань для виконання, стимулювання виконавців, координація їхніх зусиль, забезпечення взаємодії, всебічного сприяння або допомоги з боку персоналу підрозділу та досягнення успішних результатів діяльності виконавців;

делегування повноважень підлеглим офіцерам та координація їхніх дій;

систематичний поточний контроль за якістю та повнотою виконання прийнятих рішень та поставлених завдань на кожному етапі;

підведення підсумків діяльності підрозділу загалом та кожного підлеглого зокрема, оцінка та аналіз якості виконання визначених завдань, формування висновків, застосування до виконавців системи стягнень та заохочень, коригування їх поведінки, діяльності та наслідків отриманих результатів [13].

Аналіз сучасних джерел психолого-педагогічної літератури дозволяє розглядати управлінську компетентність фахівців як поєднання управлінських умінь і навичок. Так, Д. Козлов виявив такі управлінські вміння і навички:

діагностико-прогностичні (проективні) – охоплюють уміння чітко визначати професійні цілі і завдання;

гностичні – включають здатність проводити аналіз, порівнювати, узагальнювати;

організаційно-регулятивні – уміння самостійно приймати рішення беручи до уваги особливості ситуацію, що склалася;

соціально-психологічні – уміння керівника створювати в колективі сприятливий психологічний клімат, підвищувати мотивацію;

контрольно-коригувальні – уміння регулювати взаємовідносини і підвищувати згуртованість колективу, усувати конфлікти, координувати професійну діяльність персоналу [14].

Також, сутність управлінської компетентності пов'язується з виконанням офіцером окремих військово-професійних функцій в рамках управлінської діяльності:

організаційно-виконавча функція – підтримання постійних і тимчасових відносин між суб'єктами управління, встановлення порядку й умов заходів, що вживаються;

планово-прогностична функція є ключовою у забезпеченні управлінського циклу й безпосередньо впливає на прийняття управлінського рішення командиром;

інформаційно-аналітична функція – створення інформаційної бази стану об'єктів управління, умов і параметрів процесу управління.

мотиваційно-цільова функція охоплює уміння майбутніх військових керівників ставити перед собою цілі та формувати в підлеглих уміння формулювати й усвідомлювати цілі й мотиви діяльності.

регулятивно-корекційна функція відображає контроль, постійну діагностику та корекцію стану керованих об'єктів [15].

Сутність поняття «управлінська компетентність майбутніх офіцерів підрозділів зв'язку» пояснюється складністю процесу управлінської діяльності офіцера ЗСУ, і включає: системи необхідних теоретичних знань, управлінських умінь та навичок; інтегральну характеристику особистості, що відображає професійні та особистісні якості; сформованість компетентностей, що дозволяють особистості продуктивно виконувати управлінські функції; здатність ефективно проектувати і здійснювати управлінську діяльність.

На цій підставі нами було опрацьовано стандарти вищої освіти України галузі знань 12 «Інформаційні технології», 17 «Електроніка та телекомунікації» та 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону» за якими навчаються майбутні офіцери-зв'язківці у Військовому інституті телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут (табл. 1).

**Спеціальності та спеціалізації галузі знань
12 «Інформаційні технології», 17 «Електроніка та телекомунікації» та
25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону»**

Таблиця 1

Код	Найменування спеціальності	Найменування спеціалізацій
122	Комп'ютерні науки	Математичне, інформаційне і програмне забезпечення військових інформаційних систем
125	Кібербезпека	Захист інформації та кібернетична безпека в інформаційно-телекомунікаційних системах
126	Інформаційні системи та технології	Автоматизовані системи управління військами та озброєнням
172	Телекомунікації та радіотехніка	Системи військового зв'язку
253	Військове управління (за видами збройних сил)	Управління діями підрозділів зв'язку
255	Озброєння та військова техніка	Радіоелектронні інформаційні системи, оперативна техніка та спецозброєння

У результаті було виділено компетентності та результати навчання, що можуть мати відношення до формування управлінської компетентності майбутніх офіцерів-зв'язківців ЗСУ, що дозволяє стверджувати, що у всіх стандартах вищої освіти галузі 12 «Інформаційні технології», 17 «Електроніка та телекомунікації» та 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону» є компетентності та результати навчання, що потребують формування управлінської компетентності майбутніх офіцерів-зв'язківців ЗСУ. Деякі з них є спільними для всіх стандартів означених галузей. Отже, можна зробити висновок про актуальність формування управлінської компетентності майбутніх офіцерів-зв'язківців ЗСУ та про окреслення групи компетентностей у структурі управлінської компетентності майбутніх офіцерів-зв'язківців ЗСУ.

Водночас зміст управлінської компетентності майбутніх офіцерів

підрозділів зв'язку ЗСУ охоплює знання відповідних принципів, форм і методів управління особовим складом ввіреного командира підрозділу, для забезпечення успішного виконання поставлених професійних завдань.

Таким чином, на основі вивчення характерних особливостей професійної діяльності офіцерів підрозділів зв'язку ЗСУ, таких як: зорієнтованість на забезпечення високого рівня бойової готовності підрозділу, виконання службово-бойових завдань; усвідомлення збройної боротьби як особливого виду діяльності людей, що характеризується динамічністю, складністю, напруженістю, небезпекою для життя, підвищеною централізацією управління та єдиноначальністю, суворою регламентацією, відповідальністю суб'єктів управління; технічна спрямованість; системний характер, пов'язаний зі складною розумовою діяльністю офіцера в умовах збройної боротьби; її управлінський характер, визначено вимоги до професійної компетентності сучасного офіцера-зв'язківця ЗСУ. Так, окрім специфічно фахової компетентності, сучасний офіцер-зв'язківець повинен характеризуватися високим рівнем управлінської компетентності.

Управлінську компетентність майбутніх офіцерів підрозділів зв'язку ЗСУ ми інтерпретуємо як поєднання у військово-професійній діяльності офіцера відповідних управлінських умінь і навичок:

гностичні – уміння проводити аналіз, порівняльний аналіз, узагальнення, екстраполяцію; збагачення теоретичних знань та практичних навичок і компетенцій у сфері військового управління; постійне підвищення кваліфікації у сфері управління персоналом; уміння працювати з інформацією з метою забезпечення виконання службово-бойових завдань;

проективні – охоплюють уміння чітко визначати цілі і завдання службово-бойової діяльності; уміння планувати, прогнозувати, розробляти різні варіанти вирішення службово-бойових завдань;

комунікативні – організувати й проводити службові наради, брифінги (дебрифінги); здійснювати доведення і постановку професійних завдань підлеглому особовому складу;

організаційно-процесуальні – уміння самостійно приймати рішення у тому числі в умовах ускладнення ситуації, що склалася; організувати службово-бойову діяльність підрозділу в різних умовах обстановки; уміння підтримувати в колективі сприятливий психологічний клімат, підвищувати мотивацію;

контрольно-коригувальні – удосконалення особистісних якостей офіцера у процесі реалізації управлінських функцій командира підрозділу; уміння регулювати взаємовідносини і підвищувати згуртованість особового складу, вирішувати конфліктні ситуації, координувати військово-професійну діяльність підрозділу; проводити коригувальні заходи з особовим складом підрозділу).

Структура управлінських умінь офіцера підрозділів зв'язку ЗСУ відображає їх логічну послідовність, що забезпечує відтворення циклу військово-професійної діяльності відповідно до визначених функцій у різних умовах обстановки. Отже, управлінські уміння офіцера є поєднанням дієвих знань, навичок, досвіду, особистісних якостей, що формуються й проявляються у здійсненні гностичної, проектувальної, комунікативної, організаційно-

процесуальної та контрольної-корегувальної функцій управлінської діяльності офіцера підрозділів зв'язку ЗСУ в різних умовах. Процес формування управлінської компетентності офіцерів ЗСУ передбачає набуття управлінських умінь для ефективного виконання офіцером своїх управлінських функцій за визначеною посадою.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Нині, у професійній підготовці майбутніх офіцерів об'єктивно необхідною є потреба побудувати цілісну педагогічну систему формування управлінської компетентності майбутніх офіцерів підрозділів зв'язку під час навчання у вищих військових навчальних закладах України. Проведений аналіз дозволяє стверджувати, що управлінська компетентність є складним індивідуально-професійним утворенням, що поєднує професійні теоретичні знання, практичні уміння, навички, особистісні якості для ефективного здійснення управлінської діяльності.

Проведений аналіз вітчизняних та зарубіжних психолого-педагогічних, військово-прикладних досліджень, дозволяє тлумачити управлінську компетентність майбутніх офіцерів підрозділів зв'язку ЗСУ, що формується у процесі професійної підготовки, як складову їх професійної компетентності, інтегровану особистісну і професійну якість, яка характеризується як цілісна система взаємопов'язаних і взаємозумовлених компонентів, що забезпечують ефективне виконання офіцером підрозділів зв'язку ЗСУ функцій управлінської діяльності відповідно до посадових обов'язків та особливостей військово-професійного середовища й проявляється в стилі управління, управлінській етиці і поведінці. Зміст управлінської компетентності майбутніх офіцерів підрозділів зв'язку ЗСУ охоплює знання відповідних принципів, форм і методів управління особовим складом ввіреного командиру підрозділу, для забезпечення успішного виконання поставлених професійних завдань.

Перспективні напрями подальших наукових пошуків: обґрунтування педагогічних умов формування управлінської компетентності майбутніх офіцерів підрозділів зв'язку та формулювання критеріїв і показників для діагностування її сформованості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ягунов, В., Свистун, В., Кришталь, М., & Король, В. Формування управлінської культури, компетентності та управлінського мислення майбутніх керівників як інтегральна мета їх управлінської підготовки. 2013. <http://lib.iitta.gov.ua/3245/82.pdf>
2. Борисюк О. М. Характеристика управлінської компетентності майбутніх офіцерів ОВС. Науковий Вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологічна. Вип. 1. 2015. 141-150. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvldu_2015_1_17
3. Сисоєва С. Педагогічні технології у безперервній професійній освіті : монографія. Київ : ВПОЛ, 2001. 502 с.
4. Vuono C. Professionalism and the Army of the 1990-s. *Military Review*. 1990. № 4. 297 p.
5. Velde C. Crossing borders: an alternative conception of competence. *Annual SCUTREA conference*. New York : Queen's University Belfast, 1997. P. 27–35.
6. Равен Дж. Педагогическое тестирование : проблемы, заблуждения, перспективы / пер. с англ. М. : Когито-Центр, 1999. 44 с.
7. Ягунов В. Методологічні основи розуміння та обґрунтування понять «компетентність»

і «компетенція». Нові технології навчання. Київ–Вінниця, 2011. Вип. № 69, ч. 1. С. 3.

8. Торічний О. Теоретико-методичні засади формування військово-спеціальної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників у процесі навчання : дис. ... док. пед. наук : 13.00.02. Хмельницький, 2013. 605 с.

9. Євсюков О. Педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх офіцерів у навчальному процесі вищого військового навчального закладу : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 ; Харківський нац. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. Харків, 2006. 172 с.

10. Олешко П., Кінах Н. Структура управлінської компетентності керівника освітнього закладу в системі післядипломної педагогічної освіти. Вісник післядипломної освіти. Випуск 9(38), «Серія «Педагогічні науки», 2019. 68 с. [https://doi.org/10.32405/2218-7650-9\(38\)-113-132](https://doi.org/10.32405/2218-7650-9(38)-113-132)

11. Сорочан Т.М. Підготовка керівників шкіл до управлінської діяльності: теорія та практика. Монографія. Луганськ : Знання, 2005. 384 с.

12. Статути Збройних сил України. Професіонал, 2022, 482 с.

13. Боровик Л. В. Аналіз психолого-педагогічного змісту управлінських завдань професійної діяльності офіцера-прикордонника. Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки, 18(3), 2020. 63-80. <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v18i3.70>

14. Козлов Д. О. Управлінська компетентність викладача: теорія і практика формування : монографія. Суми : ВВП «Мрія», 2015. 260 с.

15. Стасюк В. В., Олійник Л. В. Особливості підготовки майбутніх магістрів військово-соціального управління до вимог болонського процесу. Військова освіта. № 2. 2013. С. 155-164. http://nbuv.gov.ua/UJRN/vios_2013_2_19

REFERENCES

1. Yahupov, V., Svystun, V., Kryshal, M., & Korol, V. Formuvannya upravlinskoyi kultury, kompetentnosti ta upravlinskoho myslennya maybutnikh kerivnykiv yak intehralna meta yikh upravlinskoyi pidhotovky. 2013. http://lib.iitta.gov.ua/3245/1/%D0%A3%D0%BF%D1%80_%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%B5%D1%82%D0%B5%D0%BD%D1%82.pdf (in Ukrainian)

2. Borysyuk O. M. Kharakterystyka upravlinskoyi kompetentnosti maybutnikh ofitseriv OVS. Naukovyy Visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav. Seriya psikhologichna. Vyp. 1. 2015. 141-150. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvldu_2015_1_17 (in Ukrainian)

3. Sysoyeva S. Pedahohichni tekhnolohiyi u bezperervniy profesiyniy osviti : monohrafiya. Kyiv : VIPOL., 2001. 502 s. (in Ukrainian)

4. Vuono C. Professionalism and the Army of the 1990-s. Military Review. 1990. № 4. 297 p. (in English)

5. Velde C. Crossing borders: an alternative conception of competence. Annual SCUTREA conference. New York : Queens University Belfast, 1997. P. 27–35. (in English)

6. Raven D. Pedahohyeheskoe testyrovanye : problemy, zabluzhdenyaya, perspektyvy / per. s anhl. M. : Kohyto-Tsentr, 1999. 44 s. (in Russian)

7. Yahupov V. Metodolohichni osnovy rozuminnya ta obgruntuvannya ponyat «kompetentnist» i «kompetentsiya». Novi tekhnolohiyi navchannya. Kyiv–Vinnytsya, 2011. Vyp. № 69, ch. 1. S. 3. (in Ukrainian)

8. Torichnyy O. Teoretyko-metodychni zasady formuvannya viyskovo-spetsialnoyi kompetentnosti maybutnikh ofitseriv-trykordonnykiv u protsesi navchannya : dys. ... dok. pед. nauk : 13.00.02. Khmelnytsky, 2013. 605 s. (in Ukrainian)

9. Yevsyukov O. Pedahohichni umovy formuvannya profesiynoyi kompetentnosti maybutnikh ofitseriv u navchalnomu protsesi vshchoho viyskovoho navchalnoho zakladu : dys. ... kand. pед. Nauk : 13.00.04 ; Kharkivsky nats. pед. un-t im. H.S. Skovorody. Kharkiv, 2006. 172 s. (in Ukrainian)

10. Oleshko P., Kinakh N. Struktura upravlinskoyi kompetentnosti kerivnyka osvitnoho zakladu v systemi pisyadyplomnoyi pedahohichnoyi osvity. Visnyk pisyadyplomnoyi osvity. Vypusk 9(38), «Seriya «Pedahohichni nauky», 2019. 68 s. [https://doi.org/10.32405/2218-7650-9\(38\)-113-132](https://doi.org/10.32405/2218-7650-9(38)-113-132) (in Ukrainian)

11. Sorochan T.M. Pidhotovka kerivnykiv shkil do upravlinskoyi diyalnosti: teoriya ta

praktyka. Monohrafiya. Luhansk : Znannya, 2005. 384 s. (in Ukrainian)

12. Statuty Zbroynykh syl Ukrayiny. Profesional, 2022, 482 s. (in Ukrainian)

13. Borovyk L. V. Analiz psykholoho-pedahohichnoho zmistu upravlinskykh zavdan profesiynoyi diyalnosti ofitsera-prykordonnyka. Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoyi akademiyi Derzhavnoyi prykordonnoyi sluzhby Ukrayiny. Seriya: pedahohichni nauky, 18(3), 2020. 63-80. <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v18i3.70> (in Ukrainian)

14. Kozlov D. O. Upravlinska kompetentnist vykladacha: teoriya i praktyka formuvannya : monohrafiya. Sumy : VVP «Mriya», 2015. 260 s. (in Ukrainian)

15. Stasyuk V. V., Oliynyk L. V. Osoblyvosti pidhotovky maybutnikh mahistriv viyskovo-sotsialnoho upravlinnya do vymoh bolonskoho protsesu. Viyskova osvita. № 2. 2013. S. 155-164. http://nbuv.gov.ua/UJRN/vios_2013_2_19 (in Ukrainian)

SUMMARY

Oleh Pavlenko,

Candidate of Pedagogical Sciences,
Military Institute of Telecommunications
and informatization, Kyiv

The essence and content of the management competence of future officers of the communication units of the Armed Forces of Ukraine

Introduction. *The article analyzes the essence and content of managerial competence of future officers of communication units of the Armed Forces of Ukraine. It is determined that today in the professional training of future officers there is a need to build a holistic pedagogical system for the formation of managerial competence of future officers of communication units during training at higher military educational institutions of Ukraine. The conducted analysis allows to state that managerial competence is a complex individual and professional notion that integrates professional theoretical knowledge, practical skills, skills, and personal qualities for the effective implementation of managerial activities.*

Purpose. *The purpose of the article is to substantiate the essence and content of the managerial competence of future officers of communication units during their study at the Ukrainian Higher Education Institution.*

Methods. *The general scientific methods used to study the problem were: analysis and synthesis, induction and deduction, systematic approach to solving the mentioned problem.*

Results. *The essence of the concept of management competence of future officers of communication units is explained by the complexity of the process of management activity of an officer of the armed forces, and includes: systems of necessary theoretical knowledge, management skills and abilities; an integral characteristic of the individual, reflecting professional and personal qualities; the formation of competencies that allow the individual to perform managerial functions productively; the ability to effectively design and implement management activities.*

Originality. *The managerial competence of future officers of the communication units of the Armed Forces of Ukraine, which is formed in the process of professional training, is presented as a component of their professional competence, an integrated personal and professional quality, which is characterized as an integral system of interconnected and mutually conditioned components that ensure the officer's effective performance of managerial functions in accordance with job duties and features of the military-professional environment and actualized in professional consciousness, management style, management ethics and behavior.*

Conclusion. *The content of managerial competence of future officers of communication units of the Armed Forces includes knowledge of the relevant principles, forms and methods of personnel management entrusted to the unit commander, to ensure the successful performance of assigned professional tasks.*

Keywords: *management; training; future officers of communications units; Armed Forces of Ukraine.*